

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Citation: Andersen, H. C.: "H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 313. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeventyr07val-shoot-idm139890593262768/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

mel og Skrammel, Stumper og Skaar, der laae [...] Skaaret af en gammel Theepotte, [overstr.: jeg tog det op, skrev et Eventyr derom, det eneste paa hele] med Indskrift, chinessisk var det ikke, men heller ikke maurisk! saa havde den jo været en Bid for Musæet, nu gav den Ideen til et Eventyr, og det skal jeg give paa andet Sted. Nu er vi i Toledo, ogsaa det er nu kun et Skaar [overstr.: af] slængt hen i en Afkrog.« Slutningen her er indsat i en nyere version på et indskudt blad; den oprindelige tekst løb videre fra »og Skrammels«, lidt anderledes, overstreget, og fortsatte fra »jeg tog det op«: [overstr.: der laae paa Bunden et Eventyr,] tænkte paa da den var heel, og da jeg selv var heel, [overstr.: man tænker altid paa sig selv, det skulde man ikke, men jeg tænkte paa mig selv i den forbigangne Tid, men fra mig selv er de grønne Theeblade der lægges i, [overstr.: tør jeg skjæn] der er mere i Eventyret af mig selv end af Toledo, tør jeg skjænke.

Theepotten.]

(Her citeret efter Hans Aage Paludan: Et Eventyr af H.C.Andersen i: DaStu 1940. 124f).

Derefter findes kun et notat i Dagbøger 31.3.1864: »Honorar af Delbanco for mit Bidrag til Folkekalenderen 8 Rdlr.« (VI 31). Honoraret dækkede iøvrigt både *Theepotten* og to vers om det nye kongepar, Christian IX og Louise.

Folkesangens Fugl

Folkesangens Fugl. En *Stemning* blev trykt første gang i Folkekalender for Danmark 1865, der udkom december 1864.

På listen over »Eventyr som kunne skrives« (april-maj 1859) finder man under S: »Sangfuglen« (ovf. s. XIV), som Topsøe-Jensen mener sikkert er blevet til *Folkesangens Fugl* (HCA 255). Iflg. Bemærkninger (22) er eventyret skrevet i København ved juletid (1864), iøvrigt på samme tid som *Stormen flytter Skilt*. Denne sidste oplysning er forkert (se ovf. s. 292), så man kan måske også stille sig tvivlende mht. *Folkesangens Fugl*, medmindre man fortolker juletid i videste betydning. De eneste sikre oplysninger er nemlig Dagbøger 14.11.1864: »renskrevet Folkesangens Fugl og læst den for Paludan Müller« (VI 152) og 16.11.: »Afleveret til Folkekalenderen: »Folkesangens Fugl«« (ib. 153).

Som karakteriseret af Topsøe-Jensen er eventyret en »besynderligt sammenkøbt Historie« (FoF X 146) bestående af to af hinanden uafhængige partier bundet sammen af motivet med Folkesangens Fugl. Fortællingen om kongen, der ikke kan finde hvile, før skjalden

har sikret hans eftermæle gennem sine sange, er således taget fra det kasserede eventyr »*Man siger-af*» (V 244.4-13), medens rammen med den lune stue og det vinterlige landskab i forkortet og omarbejdet skikkelse er hentet fra Optegnelsesbog II.4 (Bl. 14r-16r), som A havde taget i brug i 1860, se nærmere i Fof X 146-48.

29.8-9 *Sneflokkene*] snefnuggene. – **12** *Kæmpegræs*] oldtidsgrav, kæmpehøj; kæmpe: kriger. – **14** *Guldringen skinnede om hans Pande*] se n.t. III 84.15. – **16** *sorrigfuld*] sorgfuld. – **20-22** *Ingen har besjunget ... Hjertet*] jvf. *Ærens Tornevei* (IV 50.11-12 m. note).

30.3 *Barde*] skjald, digter hos oldtidens germanere og keltiere, jvf. traditionen fra Ossian (se ndf.). – **7-8** *Grønsvær-Høj ... Stene*] stendysse. – **16** *de hvide Bier sværms*] det snør; sml. *Snedronningen* (II 51.17 m. note) og *Bispen paa Berglum* (IV 204.35). – **17ff.** Refererer til opdelingen af folkeviserne i kæmpe-, ridder-, roman-, trylleviser osv. – **17** *Drapa*] oldnordisk lokvad, lovsang med omkvæd til forherligelse af heltes bedrifter. – **20** *Runer lagt under Dødmands Tunge*] jvf. Saxo (se H.F. Feilberg: Ordbog over jyske almuesmål III.1904-II. s.97 l.35); dødmænd: genferd, døding. – **26-27** *Borgfruen ... Sage*] mange af folkeviserne blev nedskrevet i 1500tallet af adelsdamer fx Karen Brahe. – **29** *Bissekræmmer*] småhandlende, der sælger ildtøj, pynt o.l.

31.12 *har Pip*] er skøre. – **15** *Skratten*] skratzen, maven. – **22-23** *Elverhøj*] romantisk skuespil af J.L.Heiberg med musik af F.Kuhlau, opført 1. gang på Det kgl. Teater 6.11.1828. – **23** *Ossienske Sange*] James Macphersons (1735-96) bearbejdelser af og digtninge over den middelalderlige gælske digter Ossian (1200tallet) udgivet 1760-63. – **23** *Valkyriens susende Vingelag*] Valkyrien. Ballet i 4 akter af Aug. Bournonville. Musik af J.P.E.Hartmann. Opført 1. gang på Det kgl. Teater 13.9.1861.

De smaa Grønne

De smaa Grønne tryktes første gang i Nye Digtninger. Fortællinger og Digte af danske Forfattere, udg. af Christian Winther. 1868, der udkom i december 1867.

Om eventyrets tilblivelse hedder det i MLE under året 1867: »Det var den varme Sommertid og slet ikke lysteligt inde i Byens solhede Gader. Jeg blev som Gæst modtaget hos Vennerne *Melchior* paa »*Reiigheds*» og skrev der »*Gudfaders Billedbog*» og Eventyret »*de smaa Grønne*« (II 334), jvf. også Bemærkninger, hvor det hedder, at *De smaa*